

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان دستنامه فنی:
توسعه آبرزی پروری
حکمرانی آبرزی پروری و توسعه بخش

تألیف:
سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو)

مترجمان:
حسینعلی عبدالحی، الهام کریمی

شماره ثبت: 60356
تاریخ ثبت: 1400/7/14

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی
مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور – سازمان شیلات ایران

عنوان دستنامه فنی: توسعه آبی پروری، حکمرانی آبی پروری و توسعه بخش

تألیف: سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو)

مترجمان: حسینعلی عبدالحی، الهام کریمی

همکار: داود ضرغام

ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

سازمان همکار: سازمان شیلات ایران

تاریخ انتشار: سال 1400

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

بیانیه سلب مسئولیت

7. Aquaculture governance and sector development. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries No. 5. Suppl 7

این کتاب در اصل از سوی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) به زبان انگلیسی تحت عنوان راهنمای فنی برای ماهیگیری مسؤلانه 5: توسعه ایزی پروری شماره 7 تکمیلی:

(Aquaculture governance and sector development)

منتشر شده است . برگرداندن فارسی توسط موسسه تحقیقاتی علوم شیلاتی کشور و سازمان شیلات ایران انجام شده است. در صورت وجود هر گونه اختلاف متن زبان اصلی، بر متن برگردان برتری خواهد داشت .
*عناوین به کار رفته و مطالب مندرج در این کتاب به هیچ وجه بیانگر نظرات سازمان خوار بار و کشاورزی ملل متحد در باره وضعیت قانونی هیچ کشور ، سرزمین ، شهر یا منطقه ای و یا مقامات آنها ، یا تعیین حدود و مرزهای آنها نمی باشد.

*دیدگاه های ارائه شده در این مجموعه مربوط به نویسندگان بوده و لزوماً بیانگر نظرات سازمان خوار بار کشاورزی ملل متحد (فائو) نیست .
*حق چاپ محفوظ است .

عنوان	« فهرست مندرجات »	صفحه
تهیه این سند	1	1
چکیده	2	2
مقدمه	3	3
1- چرا آبرزی پروری و چرا حکمرانی آبرزی پروری؟	7	7
2- محدوده	8	8
3- کاربرد	8	8
4. حکمرانی چیست و حاکمیت آبرزی پروری چیست؟	9	9
5. اصول راهبردی حکمرانی خوب در آبرزی پروری	10	10
6. چه زمانی حکمرانی خوب آبرزی پروری به دست می آید؟ دستورالعمل ها	12	12
1-6. چارچوب خوب اداری آبرزی پروری	12	12
1-6-1. اسناد	12	12
1-6-2. اهداف توسعه	13	13
1-6-3. دستورالعمل ها	13	13
1-6-2. قانون خوب و چارچوب تنظیم گری	14	14
1-6-2-1. مسائل	14	14
1-6-2-2. اهداف توسعه	15	15
1-6-2-3. دستورالعمل ها	15	15
1-6-3. سیاست های صدور مجوز	17	17
1-6-3-1. اسناد	17	17
1-6-3-2. اهداف توسعه	17	17
1-6-3-3. دستورالعمل ها	18	18
1-6-4. مشارکت کافی بخش غیر دولتی در تصمیم گیری و اجرای مجوز های اجتماعی	19	19
1-6-4-1. اسناد	19	19
1-6-4-2. اهداف توسعه	19	19
1-6-4-3. دستورالعمل ها	20	20
1-6-5. آمار دقیق آبرزی پروری و تحقیقات مناسب جهت حمایت از سیاست و برنامه ریزی	20	20
1-6-5-1. اسناد	20	20
1-6-5-2. اهداف توسعه	20	20
1-6-5-3. دستورالعمل ها	21	21
7- اجرا یا پیاده سازی	21	21
منابع	25	25
کتابشناسی	25	25
واژه نامه	26	26
چکیده انگلیسی	31	31

تعاریف و مطالب ارائه شده در این دستورالعمل، بیانگر هر گونه تاکید یا بیان عقیده از سوی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) درباره وضعیت قانونی یا وضعیت توسعه هر کشور، قلمرو، شهر، منطقه یا مقامات آن منطقه، یا در خصوص تعریف مرز یا مرزهای آن نمی باشد. اشاره به شرکت های خاص یا محصولات تولید کنندگان، این که آیا این اختراع ثبت شده یا نه، به این معنی نیست که این موارد توسط سازمان فائو تایید شده یا در اولویت نسبت به سایرین در منابع و موارد مشابه توصیه شوند. دیدگاه هایی که در این دستورالعمل مطرح می شود، مربوط به نویسنده (ها) می باشد و لزوما منعکس کننده دیدگاه ها یا سیاست های سازمان فائو نیستند.

ISBN 978-92-5-109923-0

©FAO, 2017

فائو، استفاده، چاپ و باز نشر محتویات این دستورالعمل را توصیه می کند. غیر از موارد ذکر شده، ممکن است مطالب برای مقاصدی چون مطالعه، تحقیق و تدریس خصوصی و یا برای استفاده در محصولات یا خدمات غیر تجاری، کپی، بارگیری و چاپ شوند، که در این صورت تایید فائو به عنوان صاحب منبع و حق نسخه برداری محفوظ باقی می ماند و تایید فائو از دیدگاه ها، محصولات یا خدمات کاربران به هیچ وجه معنی ندارد. کلیه درخواست های ترجمه و اقتباس برای فروش و سایر مصارف تجاری می بایست از طریق سایت www.fao.org/contact-us/licence-request اقدام و یا به آدرس copyright@fao.org ارسال گردد. اطلاعات فائو در وب سایت فائو (www.fao.org/publications) موجود است و می تواند از طریق publications-sales@fao.org خریداری شود. این نشریه با استفاده از محصولات و فرآیندهای انتخاب شده برای حصول اطمینان از حداقل اثرات زیست محیطی و ارتقای مدیریت پایدار جنگل ها به چاپ رسیده است.

تهیه این سند

این دستورالعمل های فنی توسط سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) نهایی شده است. سند توسط Pierre Murekezi و Nathanael Hishamunda و اطلاعات پایه توسط گروهی از کارشناسان داخل یا خارج از سازمان فائو منجمله مشاوره و راهنمایی Elisabetta Martone ، Neil Ridler و Pedro Bueno تهیه شده است. از کارمندان فائو Jose Aguilar- Manjarrez ، Malcolm Beveridge و Lionel Dabbadie برای توصیه های ارزشمندشان تشکر ویژه داریم.

این دستورالعمل ها توسط بخش NEPAD-FAO Fish Programme (NFFP) حمایت و تامین اعتبار شده است. مباحث اولیه ای که منجر به تهیه این دستورالعمل ها شد، در طی برگزاری چهارمین اجلاس آبی پروری فائو (COFI)، کمیته فرعی آبی پروری، در شهر Puerto Varas ، شیلی، 10-6 اکتبر 2008 انجام گردید. کمیته فرعی تاکید داشت حکمرانی خوب کلید توسعه آبی پروری پایدار هست. سه عنوان مقاله فنی آبی پروری که اخیرا توسط فائو چاپ شده است شامل: " سیاست و حکمرانی در آبی پروری: درس های آموخته شده و راه پیش رو"، " بهبود حکمرانی در زمینه استخدام کمیته فرعی آبی پروری: ارزیابی جهانی" و " طرح و برنامه آبی پروری: راهکارهای سیاسی و اجرایی برای توسعه پایدار" به همراه پیش بینی طرح کلی دستورالعمل های فنی فائو در بهبود برنامه ریزی ، راهکارهای سیاسی و اجرایی برای توسعه آبی پروری، اساس و بنیان این دستورالعمل ها را تشکیل می دهد.

این دستورالعمل ها فاقد هرگونه اعتبار رسمی حقوقی است و هدف از آن اجرای عملکرد آبی پروری مسئولانه CCRF می شوند، خصوصا مقاله شماره 9 که مربوط به توسعه آبی پروری است. علاوه بر این، به منظور پوشش همه جوانب در حکمرانی آبی پروری، کلمات و ساختار این دستورالعمل ها از زبان و ساختار سختگیرانه آئین نامه پیروی نمی کند. هر گونه تفاوت احتمالی در بهره گیری از واژه ها و اصطلاحات نبایستی منجر به تفسیر عمدی از آئین نامه شود. از سویی به دلیل آنکه دستورالعمل ها منعطف بوده و موضوعیت آن ها بسته به شرایط درگیر تغییر می یابد و یا اطلاعات جدیدی به دست می آید، ممکن است مطالب مورد بازنگری قرار گیرد و توسط سایر دستورالعمل ها، یادداشت ها، ابزارها تا زمانی که شرایط ایجاب کند، تکمیل شوند.

FAO. 2017.

توسعه آبی پروری. متمم 7. حکمرانی آبی پروری و توسعه بخش. دستورالعمل فنی آبی پروری مسئولانه فائو. جلد 5. متمم 7. رم. ایتالیا. 50 صفحه

چکیده

حکمرانی آبرزی پروری مجموعه ای از فرایندهایی است که یک حوزه قضایی منابع آن را با توجه به آبرزی پروری مدیریت می کند و اینکه چگونه دینفعانش در تصمیم گیری و تأثیرگذاری آن بر بخش مشارکت می کنند، چگونه کارمندان دولت به جامعه آبرزی پروری و سایر دینفعان پاسخگو هستند و چگونه احترام به حکمرانی قانون اعمال و اجرا می شود. حکمرانی خوب آبرزی پروری شرط لازم برای این بخش است تا به طور کامل توانایی خود برای رشد را درک کند. حکمرانی خوب نیز نظم و پایداری این رشد را تضمین می کند. دستورالعمل های فنی موجود در زمینه "حکمرانی آبرزی پروری و توسعه بخش" برای حمایت از اجرای ماده 9 آئین نامه ماهیگیری مسئولانه تهیه شده است. علاوه بر اصول حکمرانی خوب آبرزی پروری (اثر بخشی و کارایی، تساوی حقوق، مسئولیت پذیری و قابلیت پیش بینی قانون)، این رهنمودهای فنی شامل پیشنهادات / توصیه های مربوط به کمیته فرعی آبرزی پروری، مدیریت آن، چارچوب قانونی و نظارتی، صدور مجوزها و مشارکت غیر دولتی در تصمیم گیری و پیاده سازی می باشد. این دستورالعمل ها باید به طور کامل تفسیر شده و به نحوی مطابق با قوانین و مقررات ملی و در صورت لزوم با توافقنامه های بین المللی مورد استفاده قرار گیرند. آنها برای استفاده توسط سازمان های دولتی و غیر دولتی مسئول آبرزی پروری و انجمن های تولید کننده در سطح ملی، ملی و منطقه ای مورد استفاده قرار می گیرند. هدف این دستورالعمل ها، کمک به سیاستگذاران و سایر دینفعان در ایجاد و اجرای حکمرانی خوب در حوزه آبرزی پروری، با ایجاد شیوه هایی است که می تواند متناسب با شرایط خاص اداری، فرهنگی و حقوقی باشد. چنین شیوه های حکمرانی خوب می تواند با هر حوزه قضایی که مایل به توسعه پایدار آبرزی پروری است، سازگار باشد.

مقدمه

- 1- از دوران کهن، صید از دریا، دریاچه ها و رودخانه ها به عنوان یکی از منابع مهم غذایی انسان، ایجاد اشتغال و سایر مزایای اقتصادی برای بشریت بوده است. بنظر می رسد بهره برداری از اقیانوس نامحدود است. دانش رو به افزایش و توسعه پویای صنعت شیلات نشان داد که منابع آبی اگرچه تجدید پذیر است ولی بی نهایت نیست و می بایست به درستی مدیریت شود و اگر قرار است نقش پایداری را در تامین غذا، رفاه اقتصادی و اجتماعی جمعیت رو به رشد جهان داشته باشد.
- 2- به هر حال نزدیک به سه دهه، به دلیل افزایش دراماتیک جمعیت، سوءاستفاده از روش های صیادی در سرتاسر جهان و به شکل غیر قانونی، عدم کنترل و عدم گزارش صیادی، صید و عرصه در خشکی رو به کاهش بوده و ذخایر ماهی به میزان هشداردهنده ای کاهش یافته است.
- 3- کاهش ذخایر پیامدهای منفی بر روی امنیت غذا و توسعه اقتصادی و کاهش رفاه اجتماعی در کشورهای جهان، به ویژه در کشورهایی که ماهی به عنوان منبع اصلی تامین پروتئین حیوانی محسوب می شود و نیز در درآمدزایی صیادان در کشورهای در حال توسعه، دارد. منابع آبی لازم است به درستی مدیریت شود تا منافع آنها برای جامعه پایدار باشد.
- 4- رفاه اجتماعی پایدار نیازمند بازیابی ذخایر کاهش یافته و حفاظت از ذخایر باقی مانده از طریق مدیریت درست می باشد. در این رابطه پذیرش کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه حقوق دریاها در سال 1982 چارچوب جدیدی برای مدیریت بهینه منابع دریایی فراهم می سازد. رژیم حقوقی جدید اقیانوس ها، حقوق و مسئولیت هایی را برای مدیریت و بهره گیری از منابع شیلاتی در محدوده قضایی ملی ایالت های ساحلی که حدود 90 درصد شیلات دریایی جهان را در بر می گیرد، به این دولت ها واگذار کرد.
- 5- در سال های اخیر، صید جهانی بطور پویایی در توسعه صنایع غذایی نقش داشته است و بسیاری از ایالت ها در پاسخ به تقاضای روزافزون بین المللی ماهی و محصولات شیلاتی با سرمایه گذاری در ناوگان مدرن صیادی و کارخانه های فرآوری به استفاده از فرصت های جدید ترغیب شده اند. بحر حال مشخص شد بسیاری از منابع شیلاتی قادر به حفظ و کنترل افزایش استخراج از این منابع نیستند. بهره برداری بیش از حد منابع ارزشمند ماهی، اصلاحات اکوسیستم ها، خسارات قابل توجه اقتصادی، درگیری های بین المللی در مدیریت و تجارت ماهی، هنوز توسعه پایدار آبی پروری در بلند مدت و سهم آن به عنوان منبع غذایی را تهدید می کند.
- 6- در چنین موقعیتی، همزمان با تشخیص فوریت بازیابی ذخایر کاهش یافته و اهمیت هدر رفت ذخایر سالم، اعضای FAO به توسعه بیش از پیش آبی پروری به عنوان تنها راهکار برای شکاف ایجاد شده بین عرضه محصولات صید و افزایش تقاضای جهانی غذاهای دریایی پافشاری می کنند.
- 7- در واقع، در سه دهه اخیر، آبی پروری رکورد قابل توجه و رشد سریعی در بین بخش های تولید غذا داشته است و به صورت صنعت حیاتی و قدرتمند جهانی توسعه یافته است. با این حال، آبی پروری در بعضی مواقع نشان داده شده است که می تواند پتانسیل ایجاد عوارض جانبی زیست محیطی و اجتماعی داشته باشد.

8- از این رو، نوزدهمین نشست کمیته ماهیگیری FAO (COFI) در تاریخ مارچ 1991، ضرورت اعمال رویکردهای جدید مدیریت ماهیگیری و آبی پروری، در زمینه حمایت و حفاظت از محیط زیست همانند ملاحظات اقتصادی و اجتماعی را خاطر نشان کرد. از فائو خواسته شد تا مفهوم ماهیگیری مسئولانه را تعمیم داده و برای تقویت برنامه خود آئین نامه ای را تهیه و تدوین نماید.

9- متعاقباً، دولت مکزیک با همکاری فائو، کنفرانس بین المللی در زمینه ماهیگیری مسئولانه را در ماه می 1992 در شهر کانکون Cancun ترتیب داد. اعلامیه کانکون Cancun که در آن کنفرانس به تصویب رسیده بود، به اطلاع سران شرکت کننده در کنفرانس محیط زیست و توسعه ملل متحد در ریودوژانیرو کشور برزیل در ماه ژوئن 1992 رسید و تهیه و تدوین آئین نامه ماهیگیری مسئولانه از سوی کنفرانس مذکور مورد حمایت قرار گرفت. در اجلاس مشاوره فنی فائو در زمینه صید در آب های آزاد که در سپتامبر 1992 برگزار شد، تهیه و تدوین آئین نامه در خصوص مسائل مربوط به شیلات در آب های آزاد توصیه گردید.

10- در یکصد و دومین اجلاس شورای فائو، که در ماه نوامبر 1992 برگزار شد، موضوع تهیه و تدوین آئین نامه مذکور مورد بحث قرار گرفت و توصیه شد که ابتدا به مسائل آب های آزاد الویت داده شود و درخواست شد پیشنهاد مربوط به تهیه و تدوین آئین نامه به اجلاس کمیته آبی پروری سال 1993 ارائه شود.

11- بیستمین اجلاس کمیته ماهیگیری فائو در مارس 1993 برگزار شد، چارچوب و محتوای پیشنهادی آئین نامه از جمله جزئیات دستورالعمل ها، و تعیین چارچوب زمانی بطور عموم مورد بررسی قرار گرفت. همچنین از فائو درخواست گردید تا با قید فوریت به عنوان بخشی از آئین نامه، طرح هایی را تهیه کند تا از اهتزاز مجدد پرچم بر عرشه شناورهای ماهیگیری که تدابیر حفاظتی و مدیریتی در آب های آزاد را متاثر می سازد، جلوگیری شود. این موضوع منجر شد به اینکه در بیست و هفتمین اجلاس فائو در نوامبر 1993، توافقنامه ای به منظور رعایت تدابیر بین المللی مدیریتی و حفاظتی از سوی شناورهای ماهیگیری در آب های آزاد به تصویب برسد. به استناد قطعنامه 15/93 کنفرانس فائو، این موافقتنامه بخش اصلی آئین نامه مزبور را تشکیل می دهد. همچنین مسایل مربوط به توسعه آبی پروری مسئولانه مورد تأیید و به رسمیت شناخته شد و آبی پروری پایدار می بایست در فرایند تهیه و تدوین آئین نامه مورد توجه قرار گیرد.

12- شناخت ضمنی از اهمیت و نقش دولت در آبی پروری در ماده 1.1.9 آئین نامه مبنی بر اینکه دولت ها در خصوص ایجاد، حفظ و توسعه چارچوب مناسب قانونی برای تسهیل توسعه آبی پروری مسئولانه اقدام لازم را بعمل آورند، آورده شده است، علاوه بر این، در شروع هزاره جدید، یک رشد فزاینده ای از پتانسیل قابل توجه در زمینه توسعه آبی پروری دریایی در اقیانوس و آبهای ساحلی دیده می شود. مسئله برجسته در این زمینه اینست که بر خلاف صیادی، اصول قابل اجرا در قوانین بین المللی عمومی و مفاد معاهدات، اطلاعات زیادی در مورد عملیات آبی پروری در این آبها ارائه نمی دهد. هنوز اغلب کارشناسان معتقدند توسعه آبی پروری در دریاها و اقیانوس ها و مطمئناً بیشتر در نواحی ساحلی، شاید حتی در آب های آزاد روی

خواهد داد. در صورت گسترش عملیات آبی پروری در آب های آزاد، خلاء نظارتی بر آن وجود خواهد داشت.

13- این آئین نامه به نحوی تدوین شده است که با قوانین مربوط به حقوق بین الملل، مواردی نظیر کنوانسیون دهم دسامبر سال 1982 سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها، توافقنامه اجرای مقررات کنوانسیون سال 1995 در زمینه حفظ و مدیریت ذخایر ماهیان دوکاشانه ای و ذخایر ماهیان مهاجر و نیز در میان سایر موارد، بیانیه سال 1992 کانکون و اجلاس محیط زیست و توسعه در ریودوژانیرو به ویژه فصل 17 دستور کار شماره 21 قابل تفسیر و اجرا باشد.

14- تهیه و تدوین آئین نامه مذکور توسط فائو با مشورت و همکاری سازمان های ذیربط سازمان ملل متحد و سایر سازمان های بین المللی از جمله سازمان های غیر دولتی انجام شد.

15- آئین نامه شامل پنج ماده مقدماتی است: ماهیت و حدود، اهداف، ارتباط با سایر اسناد بین المللی، اجرا، نظارت و به روزرسانی و الزامات خاص کشورهای در حال توسعه. این موارد از اصول کلی یک ماده است که قبل از شش ماده موضوعی با عناوین مدیریت ماهیگیری، عملیات صید، توسعه آبی پروری، همسازی مدیریت ماهیگیری با مدیریت نواحی ساحلی، شیوه های برداشت محصول و تجارت و تحقیقات شیلاتی آورده شده است. همانطور که قبلا ذکر شد، توافقنامه همکاری در زمینه مدیریت و حفاظت بین الملل توسط ناوگان های صیادی در آب های آزاد بخشی از این آئین نامه می باشد.

16- اجرای آئین نامه اختیاری است. لیکن بخش های خاصی از آن مبتنی بر قوانین مربوط به حقوق بین الملل تدوین شده است. همانطور که در کنوانسیون دهم دسامبر سال 1982 سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها تبیین شده است. در بخش صید و صیادی، این آئین نامه شامل مقرراتی است که احتمالا از قبل از طریق اجرای اسناد قانونی مانند توافقنامه رعایت تدابیر حفاظتی و مدیریتی توسط ناوگان ماهیگیری در آب های آزاد ، سال 1993 ، به طرفین اعلام شده است. در آبی پروری، مقررات آئین نامه بطور ضمنی به تشویق به مشارکت دولتی در این بخش می پردازد که باعث می شود از خود تنظیمی این صنعت به مدیریت مشارکتی از طریق نمایندگان صنعت و تنظیم کننده های دولتی و مشارکت های جامعه تعمیم داده شود. انطباق خود یا اعمال فشار از سوی همتایان با سازمان دهی صنعت، منجر به محروم سازی آن عده ای که پیروی نمی کنند می شود و دولت ها فقط به صورت دوره ای چک می کنند.

17- بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس طی قطعنامه 4/95، آئین نامه ماهیگیری مسئولانه را در 31 اکتبر 1995 تصویب کرد. در این قطعنامه از فائو خواسته شده تا در میان سایر موارد، دستورالعمل های فنی مناسبی برای حمایت از اجرای آئین نامه با مشارکت اعضا و سازمان های ذیربط علاقمند تهیه و تدوین نماید.

18- اهمیت و نقش فزاینده مشارکت در آبی پروری در رشد اقتصاد، رفاه اجتماعی همانند امنیت جهانی غذا شناخته شده است و در سطوح بین المللی نظیر کنفرانس فائو در کشور ژاپن در خصوص سهم ماهیگیری و آبی پروری در امنیت غذایی، اجلاس جهانی غذا در سال 1996، نشست وزرا در زمینه ماهیگیری در سال

1999، کنفرانس آبی پروری در هزاره سوم سال 2000 فائو / ناكا (شبکه مراكز آبی پروری آسیا و اقیانوسیه) و بیانیه و تدابیر بانكوك در این خصوص و اخیرا اجلاس جهانی امنیت غذایی سال 2009 تکرار شده است.

19- استفاده از رویکرد اکوسیستم در ماهیگیری و آبی پروری به عنوان راهکارهای توسعه و مشارکت بخش در اجرای مفاد آئین نامه با تاکید بر زمینه های فنی، اکولوژیکی، پایداری اقتصادی و اجتماعی صنعت آورده شده است.

1- چرا آبرزی پروری و چرا حکمرانی آبرزی پروری؟

دلایل ارتقاء آبرزی پروری شناخته شده است. با افزایش جمعیت و درآمد جهانی، تقاضا برای آبرزیان به عنوان غذا، بیش از تامین آن ها از محیط طبیعی می باشد. آبرزی پروری به این شکل ممکن است شکاف مورد انتظار را کاهش دهد. آبرزی پروری همچنین دارای توان بالقوه برای از بین بردن گرسنگی و عدم امنیت غذایی و کاهش فقر است و به این ترتیب به اهداف توسعه پایدار کمک می کند (SDGs). به ویژه در طول دو دهه گذشته تولید جهانی آبرزی پروری به میزان قابل ملاحظه ای افزایش یافته است و حجم قابل توجهی از ماهی و آبرزیان خوراکی برای مصرف انسان تولید شده است، که خود باعث اشتغال پایدار و کاهش فقر در مناطق دور افتاده گردیده است. پیش بینی می شود که با گسترش آبرزی پروری در سرتاسر جهان، این روند همچنان ادامه یابد.

حکمرانی خوب آبرزی پروری یک شرط ضروری است تا بخش بتواند پتانسیل های رشد خود را به طور کامل تحقق بخشد. حکمرانی خوب نیز نظم و پایداری این رشد را تضمین می کند.

برخی ویژگی های بخش، نیاز به حکمرانی آن را توجیه می کند:

- خطر و عدم اطمینان در یک بخش جدید و به سرعت در حال تغییر قابل مشاهده است.
- ظهور نسبتاً اخیر "قید فوریت" در آبرزی پروری که می تواند موازی کاری اداری و خلاء قانونی ایجاد کند.
- وابستگی متقابل به بخش های دیگر که اغلب برای دسترسی به منابع تولیدی منجر به رقابت با بخش های پیشین می شود.
- پیچیدگی آبرزی پروری ناشی از چرخه حیات موجودات آبرزی، همانند مدیریت و الزامات فنی رشد آنها در اسارت می باشد.
- تنوع سیستم های پرورشی، مکان ها، امکانات، شیوه ها و فرآیندهایی که برای ارائه محصولات آبرزی مورد نیاز است.
- طیف گسترده ای از شرایط سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی ناشی از تولید پدید می آید.
- فن آوری جدید مرزها و فرصت های جدید بازار اغلب توسط نظارت مؤثر مشخص می شود. گسترش دومی ممکن است خیلی سریع و غیر قابل کنترل باشد که منجر به آسیب محیطی و درگیری های اجتماعی گردد (به دلیل سهم نابرابر در سود و هزینه ها)
- فقر آگاهی عمومی، که برای همه ذینفعان مشکل است تا در زمینه پتانسیل واقعی در حل مشکلات و فرصت های اجتماعی و اقتصادی بدست آمده در آبرزی پروری به روز شوند.
- ضرورت رفع نگرانی عمومی همزمان با رشد آگاهی در زمینه محیط زیست، به ویژه هنگامی که آبرزی پروری به عنوان منابع مشترک مورد استفاده قرار می گیرد.

- نیاز به تنظیم کیفیت و ایمنی ماهی، این نه تنها کشورهای وارد کننده تحت فشار مصرف کنندگان خود، بلکه مصرف کنندگان داخلی را که به طور فزاینده ای می خواهند از کیفیت و ایمنی ماهی اطمینان حاصل کنند، در بر می گیرد.

2- محدوده

این دستورالعمل ها بطور کلی موضوعات مربوط به ایجاد و اجرای حکمرانی خوب آبرزی پروری بویژه توسعه بخش را پوشش می دهد. علاوه بر اصول حکمرانی خوب آبرزی پروری، عناصر این دستورالعمل های فنی عبارتند از: اداره مناسب بخش، چارچوب های قانونی و نظارتی خوب، خطی مشی درست صدور مجوزها، مشارکت غیر دولتی در تصمیم گیری بخش و اجرا.

بطور کل یا قسمتی از حوزه فعالیت هایی که مسئولین دولتی بخش بر آن کنترل دارند شامل حوزه مدنی، صنعت و آبخیز داری - دستورالعمل ها به کلان نمی پردازند - است و سطوحی که مقامات دولتی آبرزی پروری هیچ گونه کنترلی بر آن ندارند شامل فرایندی است که توسط آن افراد انتخاب، کنترل و جایگزین می شوند.

3- کاربرد

این دستورالعمل ها باید به نحوی مطابق با قوانین و مقررات ملی و در صورت لزوم توافقی نامه های بین المللی تفسیر و مورد استفاده قرار گیرند. با افزایش مسئولیت پذیری تولید، آنها از ماده 9 آئین نامه ماهیگیری مسئولانه (CCRF) FAO موضوع توسعه آبرزی پروری و رویکرد اکوسیستم در آبرزی پروری حمایت می کنند. (EAA) (بسته 1) این دستورالعمل ها برای استفاده توسط سازمان های دولتی و غیر دولتی مسئول آبرزی پروری و انجمن های تولید کنندگان در سطح ملی، ملی - منطقه ای و جهانی است.

هدف این دستورالعمل ها کمک به سیاستگذاران و سایر ذینفعان در ایجاد و اجرای حکمرانی خوب در آبرزی پروری از طریق ارائه طرح هایی که می تواند متناسب با شرایط خاص اداری، فرهنگی، قانونی و زیست محیطی باشد. چنین شیوه های مدیریتی خوب می تواند با هر حوزه قضایی که مایل به تقویت آبرزی پروری پایدار است، سازگار باشد.

بسته 1

آبزی پروری با رویکرد اکوسیستم (EAA)

آبزی پروری با رویکرد اکوسیستم (EAA) یک چارچوب طراحی و مدیریت موثری برای ادغام بخش آبزی پروری با طراحی محلی فراهم می کند. این رویکرد مکانیسم واضحی را برای تولیدکنندگان و مقامات دولتی فراهم می کند تا با درک اهداف زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی و حاکمیتی این بخش برای جلب مشارکت یکدیگر بطور موثری برای مدیریت آبزی پروری پایدار اقدام کنند.

EAA بر اساس سه اصل استراتژیک هدایت می شود:

1. توسعه و مدیریت آبزی پروری باید طیف وسیعی از خدمات و وظایف مرتبط با اکوسیستم را در برگیرد و نباید در انتقال مداوم آن ها به جامعه تهدیدی صورت گیرد. 2. آبزی پروری باید در راستای بهبود و ارتقاء سلامتی انسان و برابری همه ذینفعانش باشد.

3. آبزی پروری باید در چارچوب سایر بخش ها، سیاست ها و اهداف مورد توجه قرار گیرد

CCRF زمینه های EAA را با معرفی اصول توسعه پایدار در بیست و یکمین کنفرانس سازمان ملل در سال 1992 -موضوع محیط زیست و توسعه ماهیگیری- اگندا- فراهم آورد. در رویه مشابه، به سودمندی EAA در افزایش آگاهی از اهمیت این اصول و قرار دادن آنها در قلب طرح های آبزی پروری و کار کسانی که از توسعه حمایت می کنند، سودمند اعلام نمود. رویکرد جامع EAA برای توسعه آبزی پروری آن را در مقایسه با سایر بخش های تولید مواد غذایی منحصر به فرد کرده است. به عنوان مثال، EAA به مسائل مدیریت و طرح های غیر قابل تفکیک می پردازد و منحصرأ تقابل فی بین آبزی پروری و ماهیگیری در مقیاس های متعدد را می گیرد.

4. حکمرانی چیست و حاکمیت آبزی پروری چیست؟

حکمرانی به فرآیندهای مربوط به چگونگی :

- منابع تولیدی کشورها اختصاص یافته و مدیریت می شوند،
- شهروندان در تصمیم گیری و اجرای تصمیمات شرکت می کنند
- دولت به شهروندان خود پاسخگو است؛ و
- جامعه اعضای خود را مجبور به رعایت قوانین و مقررات خود می کند.

در آبزی پروری، حکمرانی مجموعه ای از فرایندهایی است که ملت منابع تولیدی خود را در ارتباط با بخش مدیریت می کند، اینکه چگونه ذینفعان در تصمیم گیری ها و تصمیمات مربوط به توسعه آبزی پروری مشارکت می کنند، چگونه پرسنل دولتی به جامعه آبزی پروری و سایر ذینفعان پاسخگو هستند و چگونه احترام به قانون در حوزه آبزی پروری لازم اجرا می شود.

حکمرانی آبروی پروری نیاز به ایجاد و اجرای سیاست ها، استراتژی ها و برنامه ها، قوانین و مقررات، تدارکات اداری و سازمانی برای هدایت توسعه و رشد بخش دارد. هدف آن ارتقاء آبروی پروری پایدار است که از لحاظ اقتصادی سودآور و سازگار با محیط زیست و اجتماعی است.

در حکمرانی آبروی پروری خوب این فرایندها قابل مشاهده است:

- اهداف متعدد و غالباً رقابتی، از جمله استفاده بهینه از منابع، معیشت پایدار و اصلاح در اولویت ها و منافع گروه های مختلف

- ایجاد افق های کوتاه مدت برای افراد خصوصی و مرزبندی آن با افق های زمانی بین نسلی جامعه
- ارتقاء قانونمندی از طریق انعکاس هنجارهای پذیرفته شده از عدالت و کنترل رفتارهای فرصت طلبانه مضر

- اطمینان از ثبات و شفافیت در تصمیم گیری و اجرا
- ایجاد اطمینان در ذینفعان آبروی پروری؛ و
- سطح و توزیع هزینه های معاملات
- استفاده از این اصول مستلزم توسعه آبروی پروری با رویکرد اکوسیستم (EAA) است.

5. اصول راهبردی حکمرانی خوب در آبروی پروری

چهار اصل راهبردی که حکمرانی خوب را در بخش آبروی پروری هدایت می کنند:

اصل 1: اثربخشی و کارایی:

اثربخشی نتیجه گرا است و بر "انجام کارهای درست" دلالت دارد بر سیاست ها و استراتژی هایی که نتایج مورد انتظار را بدست می آورند، به عنوان مثال، ارتقاء آبروی پروری پایدار. نمونه هایی از مکانیسم های دولتی موثر عبارتند از قوانین و مقررات، قدرت بازار، انگیزه های اقتصادی، آئین نامه های اجرایی داوطلبانه و خودمختاری مسئولانه. جنبه دیگر این اصول، هزینه یابی است. سیاست ها و استراتژی هایی که اطمینان می دهند که آبروی پروری پایدار است، همچنین باید مقرون به صرفه یا کارآمد و منعکس کننده صرفه جویی در زمان باشد (و منابع). برای آبروی پروری، این به این معنی است که:

- دولت ها باید به طور موثر و با هزینه ای موثر، خدمات ضروری برای توسعه آبروی پروری را ارائه دهند
- سیاست ها، استراتژی ها، برنامه ها و مقررات مربوط به بخش های خاص باید با اهداف سیاست ملی مطابقت داشته باشد.
- سیستم های مدیریتی مبتنی بر کارایی به عنوان روشی موثر و کارآمد در ارائه خدمات توسط بخش عمومی است.

- سه راهبرد می تواند در سیستم های مدیریتی مبتنی بر کارایی مورد استفاده قرار گیرد: ادغام، مشارکت و تابعیت

ادغام باید عرضی و طولی صورت بگیرد. ادغام عرضی، هماهنگی ادارات به عنوان نماینده سایر بخش های مرتبط از جمله کشاورزی و ماهیگیری می باشد. ادغام طولی، تصمیم گیری در سطوح مختلف دولت، فدرال، ایالتی و شهرداری است. هر دو جنبه از ادغام باید برای دستیابی به کارایی مورد توجه قرار گیرد.

- مشارکت یا "voice" به مشارکت ذینفعان، چه تولید کنندگان و چه دست اندرکاران زنجیره تولید یا جوامع محلی، در تصمیم گیری اشاره می کند

- تابعیت به عنوان اصلی است که در آن مدیریت باید غیر متمرکز باشد، مگر دلیلی برای اجرا یا پیاده سازی در سطوح بالاتری وجود داشته باشد. به عنوان مثال، تابعیت بر این امر دلالت دارد که جوامع محلی با انتخاب سایت، حتی تعیین ملاک های آن درگیر می شوند.

نشانه های حکمرانی ناکارآمد و غیر موثر می تواند به شرح موارد ذیل باشد:

- بیش از حد قانونمند بودن که سرمایه گذاری و رقابت بین المللی را از بین می برد
- مقررات متضاد
- سطوح چندگانه اداری برای تأیید مجوزها
- تاخیرات طولانی مدت و هزینه های بالا برای کسب مجوز
- شفاف نبودن معیارهای کسب مجوز و واگذاری به اختیارات رسمی
- تصمیمات ناآگاهانه در زمینه های مختلف
- عدم وجود ظرفیت و منابع برای نظارت و اجرای مقررات
- عدم حمایت از جوامع و ذینفعان

بهبود کارایی در حکمرانی باید در جهت حمایت از آبروی پروری انجام شود، مانند ایجاد آژانس راهبر، تحلیل هزینه و فایده مقررات، ایجاد فروشگاه های خرید، تشویق مشارکت ذینفعان، ایجاد ظرفیت.

اصل 2: برابری:

برابری یعنی سیاست ها و تصمیم گیری ها در توسعه آبروی پایدار باید منافع گروه های مختلف نسل فعلی را در بر بگیرد مانند جنسیت یا

جوانان (حقوق بین المللی) و پاسداری از آینده نسل ها (حقوق بین نسلی). بنابراین برابری یعنی اجماع گرایش ها و پاسخگویی نهادی. اجماع گرایش ها به معنای این است که حکمرانی خوب واسطه رسیدن علایق مختلف به توافق گسترده در مورد رویه ها است، پاسخگویی نهادی به معنای این است که نهادها و فرآیندها به کلیه ذینفعان فعلی و آتی خدمت می کنند.

اصل 3: مسئولیت پذیری:

مسئولیت پذیری رسیدن به درجه ای است که مقامات مسئول پاسخگوی اقدامات خود در برابر عموم هستند. مسئولیت پذیری توسط:

- باز بودن در تصمیم گیری (مقامات نباید تنها تصمیم گیرندگان باشند)
- تصمیم گیری بر اساس:
- ملاک های شفاف و از پیش تعیین شده مانند ملاک های صدور مجوز، تصمیمات به موقع، تصمیم گیری برای درخواست تجدید نظر، ترسیم شفاف از مسئولیت های اداری و
- کاهش رازداری در صنعت. صنعت باید به عنوان مثال اطلاعات زیست محیطی را به جوامع محلی و قضایی انتشار دهد؛ همچنین باید هر گونه اطلاعات درخواستی توسط مقامات ذیصلاح را به صورت مشروط ارائه دهد.

اصل 4: پیش بینی وضع قانون:

پیش بینی وضع قانون بدین معنی است:

- اعمال قوانین و مقررات عادلانه و منسجم است و
 - روند تصمیم گیری شفاف، باز و روشن است.
- برای مثال، پیش بینی وضع قانون به عنوان مثال، توسط امنیت حقوق مالکیت و اجاره نامه، امنیت مالکیت (خواه آزاد یا غصب شده)، شفافیت ملاک ها و رویه ها برای سلب مالکیت زمین، تجدید مجوز و مالیات، نشان داده شده است. قوانین همچنین باید امنیت حقوق و دارایی را برای دستیابی درست و مناسب آب فراهم کند.

6. چه زمانی حکمرانی خوب آیزی پروری به دست می آید؟ دستورالعمل ها

حکمرانی خوب در حوزه آیزی پروری زمانی حاصل می شود که اصول کلیدی رعایت شده و سازوکار های مناسب در آن دیده و اجرا شوند.

1-6. چارچوب خوب اداری آیزی پروری

1-1-6. اسناد

ساختار دولت بر حکمرانی تاثیر می گذارد. به عنوان مثال، سیستم های فدرال تمایل به کار متفاوت از اشکال متمرکز تر دولت دارند. پیشینه تاریخی، موقوفات زیست محیطی، شرایط اقتصادی و سایر عوامل نیز بر حکمرانی تاثیر می گذارد.

مانند قوانین و مقررات مرتبط با آیزی پروری، اداره آیزی پروری غالباً در چندین بخش دولتی مستقر است. همپوشانی اداری برای آیزی پروری اجتناب ناپذیر است به دلیل پیچیدگی و تنوع، بخش های زیادی (مانند آب، زمین، کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری، حمل و نقل، بهداشت و گردشگری) را در بر می گیرد اما همپوشانی

آنها دست و پا گیر و ناکارآمد است. مقامات معمولاً بدون دستورالعمل های شفاف تصمیم گیری می کنند و در غیاب داده های معتبر و قوی: علاوه بر این، اغلب فرصتی برای تجدید نظر در این تصمیم گیری بوجود نمی آید که منجر به بی اعتمادی عمومی به سیاست دولت می شود.

6-1-2. اهداف توسعه

- ترسیم دقیق تر مسئولیت های اداری و تصمیم گیری
- استانداردهای مبتنی بر عملکرد به همراه سازوکارهای اجرایی، گزارش دهی و حسابرسی برای مسئولین
- فرآیندهای اداری که هزینه های معامله را به حداقل می رساند.
- درخواست تجدیدنظر در تصمیمات اداری

6-1-3. دستورالعمل ها

برای ایجاد یکپارچگی، هماهنگی، برنامه ریزی و ایجاد الزامات نظارتی برای بخش باید یک نهاد صالح به عنوان سازمان رهبری ایجاد شود. (بسته 2).

نقش و مسئولیت سازمان راهبر باید به وضوح مشخص شود و شامل موارد زیر باشد:

- هماهنگی در ادغام عرضی و طولی با ادارات درگیر در جنبه های مختلف آبرزی پروری
- بررسی منظم قوانین و مقررات آبرزی پروری
- مسئولیت مذاکره و اجرای توافقنامه های ملی، منطقه ای و بین المللی
- ادغام ابتکارات اداری و نظارتی در زمینه فعالیت های مرتبط با - یا تأثیر گذار- آبرزی پروری، از جمله محصولات زراعی و دامی، جنگلداری، سکونتگاههای انسانی، توسعه صنعتی، گردشگری، مدیریت منابع آب و مدیریت پسماند
- توسعه سیاست ها، استراتژی ها و برنامه های بخش های ملی
- بررسی مستمر قوانین و مقررات آبرزی پروری
- هماهنگی فرایندهای مشورتی و مشارکتی با ذینفعان
- تنظیم استانداردهای عملکرد (مسئولیت پذیری) و
- واگذاری برخی از مسئولیت ها به حوزه های قضایی سطح پایین تر به خصوص برای آبرزی پروری ساحلی (زیرساخت).

معیارهای تصمیم گیری (یعنی تأیید مجوز) باید از قبل ایجاد شده و توسط مرجع مناسب تأیید شود. در صورت امکان، تصمیمات توسط کمترین مقام صالح، مطابق با اصل کمک پذیری، اتخاذ خواهد شد. در مواردی که منافع بیشتری در معرض خطر باشد، تصمیم گیری در سطح بالاتر ضروری خواهد بود.

بسته 2

مقام اصلح به عنوان راهبر در زمینه آبی پروری

مرجع اصلح می تواند یک اداره یا واحد دولتی یا یک مقام جدید تعیین شده برای این منظور باشد. ممکن است این وزارت شیلات باشد به گونه ای که مقررات مربوط به ماهیگیری را در کشوری مانند نروژ و کانادا تنظیم و اجرا میکند. مقام صالح همچنین می تواند وزارت کشاورزی باشد؛ برای مثال دفتر شیلات چین، اداره آبی پروری هندوستان و اداره شیلات تایلند همه تحت پوشش وزارت کشاورزی قرار می گیرند. آژانس راهبر شامل کارگروه ها یا کارگروهی است که به صورت بین بخشی و با شرکت کنندگان در رده های مختلف دولت تشکیل شده است (Brugère و همکارانش، 2010) تشکیل شده است. مثلاً Instituto Costarricense de Pesca y Acuicultura (INCOPESCA) در کاستاریکا است که در سال 1994 به عنوان آژانس راهبر برای توسعه آبی پروری (و تحقیقات آبی پروری) ایجاد شده است. در هندوراس، Dirección General de Pesca y Acuicultura (DIGEPESCA) نه تنها این بخش را تنظیم می کند، بلکه برنامه آبی پروری را نیز تهیه می کند. در موزامبیک، Instituto Nacional de Desenvolvimento de Aquacultura (INAQUA) نقش مشابهی ایفا می کند. این انیسیتو مسول تحقیق و نظارت بر مشوق ها و همچنین تدوین سیاست و صدور مجوزها است (INFOSA2009). در سنگال (ANA) سیاست ها، استراتژی ها و برنامه های آبی پروری را تهیه و اجرا می کند و تحقیقات و توسعه بخش آبی پروری را ترویج می دهد. آژانس توسعه آبی پروری (ANDA) استراتژی آبی پروری دولت مراکش برنامه های اقدام و ترویج صنعت آبی پروری را با تشویق مبادلات در سطح ملی و بین المللی را ترویج می کند.

6-2. قانون خوب و چارچوب تنظیم گری

6-2-1. مسائل

به دلیل جدید بودن و یا عدم اهمیت نسبی آن، آبی پروری به قوانین و مقررات مربوط به ماهیگیری تکیه می کند. بنابراین، آبی پروری اغلب با مقررات متعدد و گاه متناقضی در مورد دسترسی به آب و زمین و الزامات محیط زیست، منطقه بندی، بهداشت حیوان و رفاه مواجه هست. این موضوع فرصت هایی را برای اجاره بها و افزایش نفوذ توسط مقامات ایجاد می کند. علاوه بر این، حقوق مالکیت ممکن است مبهم یا نا امن باشد، (نیاز به امنیت هزینه ای) که می تواند یک مانع مهم برای ورود و یک عامل بازدارنده برای سرمایه گذاری بیشتر در بخش شود (بسته 3).

بسته 3

اهمیت حقوق مالکیت و دسترسی به آب

امنیت زمین و دسترسی به آب سالم برای صاحبان مزارع ضروری است. آنها در درازمدت می توانند مزارع آبرزی پروری را تأسیس، از نظر مالی تأمین و اداره کنند. در مورد آبرزی پروری آب شیرین، قانون مالکیت زمین ممکن است مزرعه دار را قادر سازد بطور عادی از منافع مالکیت بهره برد. لیکن در زمین هایی که عملیات آبرزی پروری انجام می شود و متعلق به دولت است یا در مناطق ساحلی واقع شده است و یا تحت سیستم های سنتی تصرف مانند مالکیت عرفی نگهداری می شود، ممکن است ملاحظات ویژه ای اعمال شود. در چنین زمین هایی دولت ممکن است محدودیت هایی را در مورد میزان اعطای حق مالکیت خصوصی به طور قانونی اعمال کند. در این زمینه، این نکته حائز اهمیت هست که بهره بردار لزوماً نیازی به مالکیت کامل زمین ندارد صرفاً از طریق اجاره نامه یا سایر ابزارهای قانونی می تواند زمین هایی را در اختیار بگیرد که به اندازه کافی امن باشد و بتواند در طی یکسال هزینه های مزارع را تأمین کند تا بتواند در یک دوره طولانی به ثمر بشیند و سایرین نیز از آن بهره مند شوند. در کشورهایی که توانایی اعطای منافع شخصی در زمین های دولتی، ساحلی یا سنتی محدود است، باید قانون، ماهیت حقوقی را که یک بهره بردار می تواند به دست آورد و سایرین را از آن محروم گرداند را تعیین کند.

6-2-2. اهداف توسعه

- تولیدکنندگان بخش آبرزی پروری دارای یک فضای نظارتی قابل ردیابی هستند
- مقررات تضمین می کند که خطرات مشاغل به صورت منطقی مورد ارزیابی قرار گیرد و اختیار دولتی به حداقل برسد.
- امنیت حق مالکیت در قانون لحاظ شده است.
- چارچوب قانونی امنیت دستیابی به منابع آب با کیفیت را فراهم می سازد.
- حق انحصاری تولید ماهی به طور قانونی به صاحب امکانات آبرزی پروری تعلق می گیرد.
- چارچوب های نظارتی به طور مداوم اعمال می شود.
- اختیارات مربوط به مدیریت و اجرا، به روشنی توسط همه افراد ذیربط تصریح و تفهیم شده است.

6-2-3. دستورالعمل ها

موضوعاتی که به بهترین وجه توسط قانون سخت (ابزارهای اجرایی قانونی)، قانون نرم (ابزارهای شبه حقوقی مانند آیین نامه ها، آیین نامه های اجرایی، بهترین شیوه های مدیریتی، شیوه های خوب آبی پروری) یا مشوق های اقتصادی ارائه می شوند باید بر اساس ماهیت شان و منابع موجود برای اجرای مقررات مشخص و تعریف شوند. موارد مرتبط با انحصارطلبی، به بهترین وجه توسط قانون سخت مانند مجوزها و خط مشی های صدور مجوزها، دسترسی به حق آبه، پهنه بندی و غیره ارائه می شود.

مواردی که مستلزم تشویق مشارکت مداوم و اتخاذ تدابیر مناسب در مزرعه است مانند تنظیم رویه های آبی پروری، کیفیت محصول و خوراک ها به احتمال زیاد مطابق با قانون نرم می باشد. (بسته 4). مشوق های اقتصادی و مالی باید به عنوان یک جایگزین برای قانون سخت یا نرم در نظر گرفته شود. تجربه نشان می دهد که مشوق های مالی موثرتر از حمایت های مالی مانند یارانه بوده است. یک فرایند ارزیابی (مانند تجزیه و تحلیل هزینه و سود) باید توسط مقامات اصلح قبل از تصویب مقررات به منظور تعیین پیامدهای نظارت و اجرا و جلوگیری از خودمحوری بخش ساماندهی شود.

بسته 4

قانون سخت در برابر قانون نرم در حکمرانی آبی پروری

پرورش دهندگان ماهی، مانند بسیاری از کشاورزان، تمایل دارند که مستقل باشند و گاهی از نظر نحوه مدیریت امور در مزارع خود آزادانه عمل کنند. این به این معنی است که خودحکمرانی به احتمال زیاد در خانواده، اتحادیه مزارع ماهی غالب است - به جز در مواردی که به دلایل فنی، اجتماعی، تجاری یا سیاسی در بین کشاورزان همکاری یا اقدام جمعی انجام شود. مرجع ذیصلاح، به همراه انجمن های صنفی و تولید کنندگان، باید اطمینان حاصل کنند که بهترین شیوه های مدیریتی و قوانین بین المللی برای بخش آبی پروری در کشور اعمال می شود. مرجع ذیصلاح باید اطمینان حاصل کند که طرح صدور مجوزهای بخش خصوصی، استانداردهای دولتی را تکرار نمی کند، زیرا هزینه های مزرعه داران را افزایش می دهد.

مشارکت گسترده در توسعه قوانین توصیه می شود تا از همپوشانی و اختلاف در قانون جلوگیری شود. مشارکت همچنین موجب حمایت و رعایت ذینفعان می شود.

لازم است منابع انسانی و مالی مناسب برای رعایت و اجرای قانون در دسترس قرار گیرد. شیوه های ناپایدار اغلب به دلیل فقدان اجرای مقررات موجود است نه کمبود آن.

برای ارزیابی ارتباط و اثربخشی مقررات باید بررسی های دوره ای از آن انجام شود. این امر احتمال همپوشانی با قوانین، مقررات و صلاحیت های قانونی را که موجب ناکارآمدی و سلسله مراتب پیچیده ای می شود، را کاهش می دهد.

قبل از هرگونه تغییر در تنظیم قوانین یا امور نظارتی باید با ذینفعان مشورت شود و هر جا که ممکن است ذینفعان کلیدی مانند انجمن های تولید کننده باید در جریان بحث و گفتگو باشند. جایی که تمرکز صنعتی ممکن است تاثیر منفی داشته باشد، باید آژانس های ضد انحصاری و پانل های رقابت که با قوانین سازمان تجارت جهانی مطابقت دارند، ایجاد شوند. آئین نامه های داوطلبانه برای سازماندهی شرکت ها برای کاهش ریسک انقراض نیز باید ایجاد شود. چنین آئین نامه هایی می تواند مانع از مقررات بیش از حد شود. (بسته 5).

بسته 5

مقررات بیش از حد در آبی پروری

برای محصولات تجاری بین المللی، اگر رقبا چارچوبی قابل انعطاف تر از صنعت داشته باشند، مقررات بیش از حد می تواند مزیت نسبی را از بین ببرد. از این رو مقررات باید به حداقل برسد. در حقیقت، برخی از فعالیت های آبی پروری دارای اثرات نامطلوب نیستند. حتی زمانی که اثرات نامطلوب بنظر برسد، مقررات خود تنظیمی ممکن است بهترین سیاست برای اثرات شدید و برگشت ناپذیر باشد. (Hishamunda و همکاران، 2014). به عنوان مثال، در نروژ فقط بیماری های جدی از طریق مقررات دولتی مانند قرنطینه، کشتار و دفع ضایعات بی خطر ماهی صرف نظر از سلامتی یا آلودگی برخی از آنها جلوگیری می شوند؛ بیماری های کم خطر از طریق مقررات خود تنظیمی و آئین نامه های اجرایی قابل پیگیری می باشد.

3-6. سیاست های صدور مجوز

3-6-1. اسناد

سیاست های صدور مجوز و مدیریت، اغلب مورد انتقاد مزرعه داران و سرمایه گذاران است. اغلب لایه های متعدد تصویب مجوز، تاخیر طولانی، هزینه های سنگین، معیارهای نامشخص برای به دست آوردن آن و اختیارات بیش از حد مقامات وجود دارد. در صورتیکه مجوزهای صادر شده کوتاه مدت باشند یا تجدیدنپذیر باشند، مزرعه داران و سرمایه گذاران تمایلی به سرمایه گذاری به صورت پایا و طولانی مدت ندارند.

3-6-2. اهداف توسعه

- روند مشخص، شفاف و به موقع برای برنامه های کاربردی، ارزیابی ها و درخواست ها
- هزینه های صدور مجوز، هزینه های اداری و اجرایی را پوشش می دهد.

- صدور مجوز به اهداف سیاست های آبرزی پروری مانند تساوی بین نسلی و زیست محیطی پایدار می پردازد.

6-3-3. دستورالعمل ها

برای تایید حق دولت در مورد مجوزها باید در قانون قید شده باشد:

- نظارت مستقیم بر اپراتور تاسیسات آبرزی پروری
 - اجرای قوانین ابتدایی آبرزی پروری
 - محدودیت مکان و تعداد امکانات آبرزی پروری و
 - دستیابی به اطلاعات در مورد تحولات پیش بینی شده
- قوانین و مقررات باید به مراجع ذیصلاح اجازه صدور مجوزهای آبرزی پروری را بدهد. کلیه مجوزهای فعالیت های آبرزی پروری باید توسط مسئولین متخصص صادر و ثبت گردد. برنامه ریزی و پیش بینی لازم برای اعلان های عمومی در خصوص فرم های صدور مجوز باید انجام گیرد و فرصتی برای عموم مردم ایجاد کند. مجوز باید زمان کافی برای استهلاک سرمایه گذاری و برنامه ریزی طولانی مدت را تضمین کند.
- مجوز باید قابل انتقال یا واگذاری (اجاره) باشد تا بتوان از آن به عنوان وثیقه استفاده شود و دستیابی به سود سرمایه و کارآیی اقتصادی امکانپذیر باشد. نگرانی در مورد تمرکز یا رفتار انحصاری ممکن است مستلزم تأیید نقل و انتقالات توسط مرجع ذیصلاح باشد. معیارهای امتناع از تأیید باید به روشنی بیان شود. در مجوزهای قابل انتقال، مشخصات شخص ثالث باید لحاظ شود.
- رویه های اداری برای اعمال و صدور مجوز باید شفاف باشد، در دسترس عموم و برای همه متقاضیان ارائه شود. اطلاعات ارائه شده به متقاضیان باید شامل موارد زیر باشد:

- معیارهای واجد شرایط بودن
 - معیارهای انتخاب
 - روند تصمیم گیری
 - هزینه
 - مهلت
 - شرایط، حقوق و تعهدات
 - فرجام خواهی در صورت تصمیم گیری نامطلوب
- معیارهای واجد شرایط شامل: حق استفاده از آب؛ اثبات مالکیت زمین یا اجاره زمین؛ مجوز از صاحبان قبلی زمین، آیا متقاضیان باید دارایی های خاصی داشته باشند، شاید حداقل صلاحیت در مدیریت آبرزی پروری و یا حداقل مقدار سرمایه می باشد.

معیارهای واجد شرایط باید شامل اطلاعات مربوط به زیست محیطی پایدار این عملیات باشد. الزامات می تواند به اندازه یک ارزیابی کامل زیست محیطی و یا حداقل به اندازه تهیه یک برنامه اساسی مدیریتی و عملیاتی گسترده باشد. ارزیابی اثرات زیست محیطی باید فقط برای آن دسته از پروژه هایی باشد که خطر واقعی یا صدمات زیست محیطی را نشان می دهد.

معیارهای واجد شرایط و انتخاب باید اهداف توسعه ملی و بخشی مانند برابری جنسیتی و توسعه منطقه ای را در نظر بگیرد.

معیارهای ارزیابی مجوز باید روشن و صریح باشد، از جمله روش تخصیص، به عنوان مثال مزایده ها، پیشنهادات مهر و موم شده یا رتبه بندی.

مدت زمان درخواست و تأیید با مهلت های اعلام شده در دسترس عموم باید به حداقل برسد تا بدین ترتیب بار سنگینی بر رقابت وارد نشود. برای مثال، در اسکاتلند، مهلت ها برای پردازش درخواست مشخص است. در ویتنام، پس از 90 روز از ارائه درخواست نتیجه تصمیم گیری ارائه می شود، در غیر این صورت متقاضی اجازه *de facto* دارد.

تمدید مجوز باید مطابق با آئین نامه ها و رویه مناسب مدیریت باشد. درج کد در مجوز، ابزار مفیدی برای پیگیری قانونی می باشد.

دلایل عدم تمدید یا اصلاح مجوزها و یا تجدید نظر باید شفاف و واضح باشد. هزینه ها باید شامل هزینه های اداری، نظارت و اجرایی و سایر هزینه های مربوط به صدور مجوز باشد.

4-6. مشارکت کافی بخش غیر دولتی در تصمیم گیری و اجرای مجوز های اجتماعی

4-6-1. اسناد

فقدان مشارکت بخش غیر دولتی در حکمرانی آبرزی پروری می تواند نتایج ضعیفی را به با آورد. این، به نوبه خود می تواند منجر به کاهش کارآمدی حکمرانی و مدیریت موثر در بخش شود. مشارکت بخش غیر دولتی می تواند یک روند پر هزینه باشد. بنابراین باید بین مشارکت و هزینه تعادل برقرار شود.

4-6-2. اهداف توسعه

- مشارکت مقرون به صرفه بخش غیر دولتی در طراحی و بازنگری ابزارهای قانونی، نظارتی و سیاست گذاری در آبرزی پروری.

6-4-3. دستورالعمل‌ها

مشاوره با جوامع محلی که به طور بالقوه تحت تاثیر فعاليت های آبرزي پروري قرار مي گيرند بايد قبل از تأييد مجوز الزامي باشد. براي منطقه بندي سواحل و مديريت يکپارچه ساحلي (ICZM) مشارکت جوامع محلي ضروري است.

اگر جوامع محلي قدرت حق وتو داشته باشند، بايد از فرصت های شغلي و درآمد های از دست رفته به عنوان بخشی از مباحثه مطلع شوند.

اتحاديه های توليد کنندگان بايد نقش مهمی در حکمرانی آبرزي پروري داشته باشند. آنها مي توانند مشارکت فعال در بحث قانونگذاری و شايد همکاري در مديريت بخش داشته باشند.

منافع جغرافيايي که ممکن است با جوامع محلي مغاير باشد، نبايد بيش از اولويت های جامعه مورد توجه قرار گيرد.

6-5. آمار دقيق آبرزي پروري و تحقيقات مناسب جهت حمايت از سياست و برنامه ريزي

6-5-1. اسناد

آمار دقيق و قابل اعتماد براي سياست گذاری موثر است: اطلاعات قابل اعتماد و معتبر، مرجع ذیصلاح را قادر مي سازد سياست ها و استراتژی های خود را طراحي و تأثيرات احتمالي آنها را با دقت بيشتری ارزيابی کند. داده های ناکافي و غير قابل اطمینان مي توانند آبرزي پروري پايدار را به مخاطره بياندازد. بنابرین، داده ها و تحقيقات، ارتباط بين قوانين و مقررات، سياست ها و برنامه ريزي چارچوب ها و پاسخگویی آنها به تحولات پويا در بخش را افزايش مي دهد. پذيرش و حمايت عمومي (مجوز اجتماعي) بدون چنين اطلاعاتی دشوار است. خطر عدم پذيرش توسط ذينفعان و جوامع وجود دارد. بدون مجوز اجتماعي، سياستگذاری و برنامه ريزي، چارچوب های قانونی و نظارتی براي توسعه بخش بی ربط خواهد بود.

6-5-2. اهداف توسعه

- جمع آوری داده ها به صورت متمرکز، هدفمند و مقرون به صرفه است.
- تحقيقات مبتنی بر تقاضا و کاربردی که مربوط به نیازهای بخش است.
- انتشار گسترده فعاليت های تحقيقاتی و يافته ها
- بهبود ارتباط با مردم توسط دولت و صنعت

6-5-3. دستورالعمل‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها و گزارش‌ها باید منظم و به موقع باشد. همچنین داده‌های ورودی بطور منظم بازنگری و مورد تأیید جوامع محلی، تولید کنندگان و سایر سهامداران قرار گیرد.

ارائه داده‌های منظم یا بررسی نمونه‌ها به عنوان شرط الزام برای تأیید و یا تمدید مجوز است. صنعت باید موظف به مشارکت در تحقیقات تقاضاگرا و کاربردی باشد. این مشارکت می‌تواند یکی از شرایط مورد نیاز برای ارائه یا تمدید مجوز آبرزی پروری باشد. مشارکت‌های تحقیقاتی دولتی و خصوصی اثر بخش بوده و باید در این زمینه و سایر موارد مورد تشویق قرار بگیرند.

همکاری میان مؤسسات تحقیقاتی، ملی یا منطقه‌ای باعث افزایش کارآیی تحقیقات و انتقال دانش می‌شود. یافته‌های تحقیقات کاربردی باید به طور گسترده‌ای برای بهبود دامپروری بکار گرفته شود و در صورت لزوم در بررسی‌های دستگاه‌های نظارتی گنجانده شود.

صنعت باید اطلاعات کامل در مورد فرار، بیماری‌ها و اثرات منفی زیست محیطی را ارائه دهد و مرجع ذیصلاح قبل از عمومی شدن آنها باید مطلع شود.

مرجع ذیصلاح (یا آژانس مسئول) باید اظهارات مغایر علمی را ارزیابی کرده و نتایج را به عموم اعلام نماید. این مرجع باید دارای اعتبار باشد.

7- اجرا یا پیاده سازی

اجرای استراتژی‌ها و سیاست‌های آبرزی پروری باید به عهده یک مرجع قانونی و دارای صلاحیت (آژانس راهبر) باشد.

از این رو موارد ذیل دارای اهمیت می‌باشد:

- اگر چنین نهادی وجود نداشته باشد، لازم است تأسیس شود.
 - اگر چنین نهادی وجود دارد اما ظرفیت لازم را نداشته باشد، ممکن است از ظرفیت خارجی برای اجرای فرآیند از سوی آن نهاد و تحت نظارت آن تعیین شود.
 - مراجع قانونی و ذیصلاح باید در خصوص تشکیل گروه‌های کاری ویژه برای تسهیل فرایند و همچنین کمیته‌های راهبردی برای ارائه کلیات موضوع اقدام نمایند. چنین گروه‌هایی باید دارای نماینده مناسبی برای یک رشته و یا چندین رشته مختلف باشند.
- کمیته راهبردی تعیین شده می‌بایست هماهنگی‌های مرتبط با آبرزی پروری را در کشور انجام دهد. وظایف اصلی شامل هماهنگی، سازماندهی و نظارت بر عملیات اجرایی است.

کمیته راهبردی تعیین شده می بایست به صورت مشترک با ذینفعان از جمله موسساتی که به صورت مستقیم و غیر مستقیم در توسعه آبرزی پروری نقش دارند، مدیران جوامع و سایر سطوح، صنایع، دانشگاهی، جامعه مدنی، تشکل ها و غیره همکاری نماید.

مقررات مناسب و چارچوب قانونی می بایست برای تسهیل سازی سرمایه گذاری و توسعه پایدار آبرزی پروری تهیه و تدوین شود.

پیاده سازی موثر دستورالعمل های حکمرانی آبرزی پروری نیاز به هماهنگی سیستمی، ارتباط و همکاری منظم بین نهادها، سطوح دولتی، تولید کنندگان و سایر ذینفعان دارد، از این رو ممکن است موارد ذیل دارای اهمیت باشد:

- اطمینان حاصل کنید که نقش ها و مسئولیت های دولت، مؤسسات خصوصی، سایر ذینفعان و حامیگران در اجرای سیاست صریح، پاسخگو باشد و در صورت لزوم با یک چارچوب قانونی پشتیبانی شوند.
- در خصوص تعیین یک آژانس راهبر که با بخش های دیگر تعامل قانونی دارد به توافق برسید، همچنین برای کاهش رقابت بین دولتی و تخصیص منابع موثر توافق نامه ای داشته باشید.
- ایجاد هماهنگی مؤثر بین دولتهای محلی و استانی در سطح ملی و همچنین کمیسیون های منطقه ای و سایر کشورها به منظور تسهیل در اجرا یا پیاده سازی مهم است.
- اطلاعات کافی را به شیوه قابل دسترس و به موقع در اختیار تمام ذینفعان مرتبط قرار داده شود. راه های انتشار این اطلاعات باید از پیش تعریف شده و به خوبی تبلیغ شوند.
- در صورت امکان، تصمیمات توسط کمترین مقام ذیصلاح مطابق اصل کمک پذیری اتخاذ شود. این نشان می دهد:

- پیاده سازی و اجرای فرایند تا حد امکان باید با شرایط محلی، دانش و علایق ها همخوان باشد.
- در طی فرآیند پیاده سازی، باید یک اصل فرعی برای انتقال قدرت به سطح محلی هر زمان که امکان پذیر است، بکار گیرد و شامل تولید کنندگان، سازمان های تولیدی، جامعه مدنی و دیگر ذینفعان مربوطه از بخش خصوصی شود.
- در طی فرآیند اجرای، باید از یک اصل تابعه استفاده شود تا در هر زمان ممکن اقتدار را به سطح محلی واگذار کند و تولید کنندگان، سازمانهای تولید کننده، جامعه مدنی و سایر ذینفعان مربوطه از بخش خصوصی را درگیر کند.
- معیارهای لازم برای تصمیم گیری و اطمینان از تصویب آن توسط مقامات صلاحیت مناسب ایجاد می شود.
- معیارهای لازم برای تصمیم گیری و اطمینان از تأیید آنها توسط مراجع ذیصلاح از پیش ایجاد شود.
- در شرایط خاص، تصمیم گیری در سطح بالا ممکن است ضروری باشد که در آن منافع گسترده تر مورد توجه قرار گیرد.
- در برخی شرایط، تصمیم گیری در سطح بالاتر ممکن است در صورتیکه منافع بیشتری در معرض خطر است، ضروری باشد.

برای اجرای موثر دستورالعمل های اجرایی، منابع کافی باید شناسایی و اختصاص داده شوند. بنابر این ضروریست:

- شناسایی دقیق و تعریف فعالیت های الویت دار، تخمین هزینه ها و اختصاص منابع مناسب انجام شود.
- اطمینان حاصل شود که سیاست اخذ شده تحت تاثیر منابع حاصل از منابع مالی خارجی قرار نگیرد.
- پیاده سازی باید با یک چارچوب قانونی مناسب پشتیبانی شود. از این رو لازم است :
- بررسی های دوره ای از قوانین را برای ارزیابی ارتباط، اثربخشی و محدودیت های قانون آبرزی پروری و سایر قوانین مرتبط با اهداف سیاسی انجام شود.
- برای جلوگیری از محدودیت های غیر ضروری در توسعه آبرزی پروری، ممنوعیت ها و مجازات ها به حداقل ممکن برسد.
- قوانینی برای تأمین حقوق و مسئولیت های کاربران (به عنوان مثال حقوق سنتی و همچنین مکانیزم هایی برای اجاره دادن آب برای آبرزی پروری) تدوین گردد.
- هزینه ها و منافع مقررات برای اطمینان از اثربخشی آنها قبل از تصویب از نظر کیفی تعیین شود.
- اطمینان حاصل شود که سطح گسترده ای از ورودی های بخش در توسعه قوانین وجود دارد.
- منابع کافی برای اجرا و رعایت قوانین بخش اختصاص یابد.
- اطمینان حاصل شود که قانون به وضوح اختیار افراد کلیدی را در توسعه آبرزی پروری محدود می کند.
- مشوق ها، در صورت لزوم ، باید برای تشویق بهترین اقدامات در کل بخش مورد استفاده قرار گیرد. در اینگونه موارد:
- مشوق های اقتصادی و سایر موارد برای بهترین کارها در چارچوب قانونی، برای اطمینان از تداوم آن ها در مواجهه با تغییر سیاسی انجام شود.
- پیاده سازی حکمرانی آبرزی پروری باید توسط تحقیقات مناسب پشتیبانی شود. با داشتن این نکته در ذهن:
- بودجه تحقیقاتی باید اولویت ها و نگرانی های تولید کننده را مرتفع کند.
- خروجی تحقیقات باید تا حد ممکن گسترده باشد، هرچند برخی از تحقیقات اختصاصی به رسمیت شناخته شده اند.
- تحقیقات باید به منظور به حداقل رساندن تکرار و به حداکثر رساندن کارایی هماهنگ شود.
- در صورت لزوم، همکاری های منطقه ای و بین المللی باید در تجربه، انتقال دانش و و هزینه ها صورت پذیرد.
- برای بهبود بازخورد بین مزرعه داران، خدمات توسعه و پژوهشگران و برعکس باید سازوکارهایی تدوین شود.
- بر تأثیر پیاده سازی باید نظارت و ارزیابی شود تا اطمینان حاصل شود که توسعه سیاست های آتی مرتبط و موثر است. بنابراین ممکن است لازم باشد:

- شاخص های قابل اندازه گیری (کیفی و کمی) برای نظارت بر ورودی ها و اثرات سیاستگذاری تعیین شود.
- منابع مالی برای نظارت و ارزیابی فرآیندهای سیاست و اثرات آن تخصیص یابد.
- ساز و کارهایی برای استفاده از نتایج تجزیه و تحلیل اثرات (ارزیابی اولیه، دوره ای و سابق) ایجاد شود و خروجی این موارد به روند تدوین سیاست (از جمله استراتژی) منجر گردد.

- Aguilar-Manjarrez, J., Soto, D. & Brummett, R.** 2017 Aquaculture zoning, site selection and area management under the ecosystem approach to aquaculture. Full document. Report ACS113536. Rome, FAO, and World Bank Group, Washington DC. 395 pp.(also available at www.fao.org/3/a-i6992e.pdf)
- Aguilar-Manjarrez, J., Soto, D. & Brummett, R.** 2017. Aquaculture zoning, site selection and area management under the ecosystem approach to aquaculture. A handbook. Report ACS18071. Rome,FAO, and World Bank Group, Washington DC. 62 pp. (also available at www.fao.org/3/a-i6834e.pdf).
- Brugère, C., Ridler, N., Haylor, G., Macfadyen, G. & Hishamunda, N.** 2010. Aquaculture planning, policy formulation and
FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper. No. 577. Rome,FAO. 48 pp
- FAO.** 2010. Aquaculture development. 4. Ecosystem approach to aquaculture. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries. No. 5, Suppl. 4. Rome, FAO. 53 pp. (also available at www.fao.org/docrep/013/i1750e/i1750e00.htm).
- Hishamunda, N., Ridler, N. & Martone, E.** 2014. Policy and governance in aquaculture: lessons learned and way forward.
implementation for sustainable development. FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper.No.542.Rome,FAO.70pp(alsoavailable at www.fao.org/docrep/012/i1601e/i1601e00.pdf).
- INFOSA.** 2009. Small-scale Aquaculture Development Plan for Mozambique. Windhoek, Namibia

- Bavinck, M., Chuenpagdee, R., Jentoft, S. & Kooiman, J., eds.** 2013. Governability of Fisheries and Aquaculture: Theory and Applications. Springer, Netherlands. 382 pp
- Brummett, R. E., Lazard, J. & Moehl, J.** 2008. African aquaculture: realizing the potential. Food Policy, 33: 371–385.
- Bueno, P.B.** 2008. Social risks in aquaculture. In M.G. Bondad- Reantaso, J.R. Arthur and R.P. Subasinghe, eds. Understanding and applying risk analysis in aquaculture, pp. 209–228. FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper. No. 519. Rome,FAO.
- FAO.** 1997. Aquaculture Development. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries. No.5. Rome, FAO.
- FAO.** 2007. Good Governance in Land Tenure and Administration. Land Tenure Studies. No. 9. Rome.
- FAO.** 2008. Report of the Expert Consultation on Improving Planning and Policy Development in Aquaculture. FAO Fisheries Report No. 858. Rome. 27 pp.
- FAO.** 2008. Towards better governance in aquaculture. Committee on Fisheries. Fourth Session of the Sub-Committee on Aquaculture, Rome. pp
- FAO.** 2009. Evaluation of FAO's Work on International Instruments. Hundred and First Session of the Programme Committee 11–15 May 2009. Rome.
- FAO.** 2016. The State of World Fisheries and Aquaculture 2016. Contributing to food security and nutrition for all. Rome. 200 pp.(also available at www.fao.org/3/a-i5555e.pdf)
- FAO.** 2017. National Aquaculture Legislation Overview. Rome. (also available at www.fao.org/3/a-i5555e.pdf)

- Hishamunda, N., Bueno, P., Menezes, A.M., Ridler, N., Wattage, P. & Martone, E.** 2014. Improving governance in aquaculture employment: a global assessment. FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper. No. 575. Rome. 59 pp.
- Lio, M. & Liu, M-C.** 2008. Governance and agricultural productivity: a cross-national Analysis. Food Policy. 33: 504–512.
- Satia, B.P.** 2011. Regional Review on Status and Trends in Aquaculture in sub-Saharan Africa–2010. FAO Fisheries and Aquaculture Circular. No. 1061/4. Rome. 152 pp.
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific.** 2009. What is good governance? (also available at www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf)
- World Bank.** 1991. Managing Development: the Governance Dimension. Washington, DC, World Bank (available at <http://documents.worldbank.org/curated/en/1991/08/6640845/managing-development-governance-dimension>).

واژه نامه

مسئولیت: دلالت بر کارگشایی بیشتر ادارات دارد تا مقامات در قبال اقداماتشان پاسخگو باشند. برای مثال، تصمیمات مربوط به مجوزها باید برای تجدیدنظر آزاد باشد و معیارهای صدور مجوز باید شفاف باشد. پاسخگویی شامل استانداردهای مبتنی بر عملکرد برای مقامات، سازوکارهای گزارشگری، حسابرسی و اجرای آن است. پاسخگویی همچنین تصمیمات به موقع را نیز شامل می شود. (Hishamunda, Ridler and Martone, 2004) این امر نه تنها پیش بینی تولید کنندگان آبرزی پروری و سایر ذینفعان را افزایش می دهد بلکه منجر به کاهش سطح فساد می شود (Alesina and Weder, 1999). به عنوان یک متغیر مستقل، یکی از معنی دارترین آمار در توضیح بهره وری کشاورزی در سراسر کشور بوده است (Lio and Liu, 2008).

برنامه عملیاتی: برنامه های محدود و زمانبندی شده برای دستیابی به اهداف استراتژی و اجرای اقدامات استراتژی

پرداخت استهلاک: پرداخت بدهی ها (به عنوان مثال هزینه های اجرایی و هزینه های مورد توافق) در قسط های منظم و در یک دوره زمانی معین

تولید آبرزی پروری: در اقتصاد، تولید به عنوان فرآیند ترکیبی منابع و نیروها در ایجاد برخی از اقلام ارزشمند یا خدمات تعریف می شود (Crespi and Coche, 2008). تولید آبرزی پروری به طور خاص به تولید ناشی از فعالیت های آبرزی پروری اشاره دارد که برای برداشت نهایی برای مصرف یا سایر اهداف تعیین شده اند. تولیدات به وزن گزارش میشود (به طور کلی واحد تن برای موجودات زنده آبرزی و وزن مرطوب برای گیاهان آبرزی) (FAO, 2004).

آبرزی پروری: پرورش موجودات آبرزی در مناطق داخلی و ساحلی، شامل مداخله در روند پرورش به منظور افزایش تولید و سهام فردی یا شرکتی در تولید بدست آمده (Crespi and Coche, 2008).

مرجع صالح: یک نهاد قانونی که برای انجام یک عملکرد خاص به رسمیت شناخته شده است.

مشوق های اقتصادی: استفاده از هزینه های دولت یا مالیات به عنوان محرک آبروی پروری. این ها ابزارهای سیاسی را تشویق می کنند که تشویق از طریق هزینه ها (مثلاً هزینه های آلودگی ، مجوزهای قابل معامله و مالیات های زیست محیطی) بجای ارائه دستورالعمل صریح در مورد سطح یا روشهای کنترل آلودگی، انجام شود (FAO، 2008b). بعضی از دولت ها نیز از شیوه های دیگری از مشوق های اقتصادی مانند اعتبارات یارانه ای استفاده می کنند تا پرورش دهندگان با سرمایه کم نیز بهره مند شوند. با وجود این دولت های دیگر به دلیل تعصب آشکار این سیاست را رها کرده اند. وام های بدون وثیقه، سیاست موفق دیگری برای بهره مندی پرورش دهندگان خرد است (FAO، 2008c).

رویکرد اکوسیستم در آبروی پروری (EAA): یک استراتژی برای چندین نوع فعالیت در گستره اکوسیستم می باشد به گونه ای که باعث توسعه پایدار، برابری و مقاومت در برابر سیستم های اجتماعی - اکولوژیکی بهم پیوسته می شود.

اثربخشی و کارایی : فرآیندها و مؤسسات از منابع به بهترین نحو استفاده می کنند تا نیازها را برآورده کنند (UNDP, 1997). اثربخشی و بهره وری کیفیت خدمات را نشان می دهد و با شاخص های رقابت پذیری بسیار مرتبط است (Verheijen, 2009). آنها در مقایسه با بهره وری کشاورزی در کشورهای مختلف نیز از نظر آماری بسیار قابل توجه هستند. برای حوزه آبریان، استراتژی ها، برنامه ها و مقررات باید با اهداف کلی همخوانی داشته باشند و از لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه باشند. سیستم های مدیریت مبتنی بر عملکرد به عنوان وسیله ای برای افزایش موثر و کارآمد ارائه خدمات توسط بخش عمومی پیشنهاد شده است (Verheijen, 2009). برخی از اقدامات موثر باعث افزایش یکپارچگی، کارایی و انسجام کارایی می شوند.. (Hishamunda, Ridler and Martone, 2014)

کارشناس: کسی است که به طور گسترده ای به عنوان یک منبع قابل اعتماد از توانایی و مهارت تکنیک شناخته شده باشد ، کسی که با قضاوت یا تصمیم گیری درست ، عادلانه یا خردمندانه ، از طرف هم تایان یا مردم ، اقتدار و مقام را به دست آورده است.

مشوق های مالی: مشوق هایی هستند که راهکار مالیاتی مطلوبی را برای مشاغل آبروی پروری ارائه می دهند. برای تشویق سرمایه گذاری در آبروی پروری، مالیات بر درآمد، زمین و واردات در چندین کشور معاف یا کاهش می یابد. آنها همچنین می توانند گونه یا مکان خاص باشند. بر خلاف انگیزه های اقتصادی، مشوق های مالی هزینه های مستقیم برای خزانه عمومی نیستند. دولت ها همچنین برای تشویق سرمایه گذاری های خارجی در آبریان از مشوق های مالی مانند "تعطیلات مالیاتی" یا معافیت از عوارض واردات استفاده کرده اند. حداقل شرط موفقیت آمیز بودن این سیاست تضمین بازگشت سرمایه و سود است. در بعضی از کشورها سرمایه گذاران خارجی محدود به سرمایه گذاری مشترک هستند یا نمی توانند از سهم مشخصی از کل سرمایه استفاده کنند (FAO، 2008c).

ماهی: به معنای واقعی کلمه ، مهره داران خونسرد دارای باله ، آبشش و فلس (معمولاً) است و در آب زندگی می کند. به عنوان یک اصطلاح جمعی مورد استفاده قرار می گیرد، شامل: ماهی ، صدف ، سخت پوستان و هر گونه آبزیان است که برداشت می شود. (Crespi and Coche, 2008)

دستورالعمل: توصیه ای که مسیر عملی را برای دستیابی به یک هدف مشخص هدایت یا راهنمایی می کند.
قانون سخت: یک ماده اساسی که یک کشور به طور رسمی متعهد به انجام یک اقدام خاص می شود. (FAO, 2009)

حقوق بین نسلی: حق نسل های آینده برای وراثت منابع است که به آنها امکان می دهد سطح رفاه کمتری را نسبت به نسل فعلی ایجاد کنند.

حقوق درونگرایی: برابری بین گروههای مختلف از مردم امروز زنده است. این اصل که مصرف و تولید در یک جامعه یا انجمن نباید مبانی اکولوژیکی ، اجتماعی و اقتصادی را برای حفظ و یا ارتقاء کیفیت زندگی سایر جوامع تضعیف کند.

چارچوب قانونی: کلیه اسناد و مدارک دارای اثر حقوقی است. یک چارچوب حقوقی در آبروی پروری باید به عنوان یک نهاد قانونی که از توسعه و مدیریت آبزیان پشتیبانی می کند، شناخته شود، همینطور نهاد قدرت، حقوق و مسئولیت ها؛ تعریف روابط بین فردی و اشخاص مختلف در بخش؛ تعیین سازوکارهای حل اختلاف و اجرای حقوق و مسئولیتهای انجام شده

اندازه گیری: هر مانور ساخته شده به عنوان بخشی از پیشرفت در رسیدن به یک هدف

اهداف توسعه پایدار (SDGs): در سال 2015، سازمان ملل اهداف توسعه پایدار سازمان ملل را تصویب کرد. هفده هدف دولت ها را به پایان دادن به فقر به هر شکلی در همه جا متعهد می کند . (SDG1) پایان گرسنگی ، دستیابی به امنیت غذایی و بهبود تغذیه و ترویج کشاورزی پایدار. (SDG2) اطمینان از زندگی سالم و ترویج رفاه برای همه سنین. (SDG3) تضمین آموزش با کیفیت فراگیر و عادلانه و ترویج فرصت های یادگیری مادام العمر برای همگان. (SDG4) دستیابی به برابری جنسیتی و توانمندسازی همه زنان و دختران. (SDG5) اطمینان از در دسترس بودن و مدیریت پایدار آب و بهداشت برای همه. (SDG6) تضمین دسترسی به انرژی مقرون به صرفه، قابل اعتماد، پایدار و مدرن برای هم. (SDG7) ترویج رشد اقتصادی پایدار و فراگیر، اشتغال مناسب و معقول برای همه. (SDG8) ایجاد زیرساخت های انعطاف پذیر، ترویج صنعتی سازی فراگیر و پایدار و تقویت نوآوری. (SDG9) کاهش نابرابری در داخل و بین کشورها. (SDG10) ساخت شهرها و شهرک های انسانی بطور فراگیر، ایمن ، انعطاف پذیر و پایدار. (SDG11) اطمینان از الگوهای مصرف و تولید پایدار. (SDG12) اقدام فوری برای مبارزه با تغییرات اقلیمی و تاثیرات آن. (SDG13) حفظ و استفاده پایدار از اقیانوس ها، دریاها و منابع دریایی برای توسعه پایدار. (SDG14) محافظت، احیا و ترویج استفاده پایدار از اکوسیستم های زمینی، مدیریت جنگل های پایدار، مبارزه با بیابان زایی و توقف تخریب اراضی معکوس و توقف تخریب تنوع زیستی. (SDG15) ارتقاء جوامع مسالمت آمیز و فراگیر برای توسعه پایدار، دسترسی به عدالت برای همه و ایجاد مؤسسات مؤثر، پاسخگو و فراگیر

در همه سطوح. (SDG16) تقویت راه های اجرایی و احیای مشارکت جهانی برای توسعه پایدار. (SDG17) مهلت رسیدن به این اهداف 2030 است.

شرکت کنندگان غیر دولتی: اشخاص یا ذینفعان که کارمند دولت یا متعلق به دولت و یا نماینده مؤسسات و آژانس های سرمایه گذاری شبه دولتی نیستند.

مشارکت: مشارکت اغلب در زمینه توسعه به چند روش تفسیر می شود. لیکن مشارکت در ابتکارات و فعالیت ها برای حمایت از توسعه پایدار و عادلانه آبروی پروری باید بصورت تعاملی باشد. طبق گفته (Pretty 1995)، این اتفاق می افتد که "مردم در تجزیه و تحلیل، تدوین و توسعه طرح های اجرایی و یا تقویت مؤسسات محلی شرکت می کنند. مشارکت به عنوان یک حق و نه فقط وسیله ای برای دستیابی به اهداف پروژه دیده می شود. این فرایند شامل متدولوژیهای میان رشته ای است که به دنبال چندین دیدگاه هستند و از فرآیندهای یادگیری سیستمی و ساختاری استفاده می کنند. از آنجائیکه گروه ها کنترل تصمیمات محلی را بر عهده دارند و نحوه استفاده از منابع موجود را تعیین می کنند، بنابراین در حفظ ساختارها و عملکردها سهم دارند."

تدوین سیاست: فرایندی که دولتها با استفاده از آن، دیدگاه سیاسی خود را به برنامه ها و اقدامات برای ارائه تغییرات مطلوب در دنیای واقعی تبدیل می کنند.

سیاست: چشم انداز گسترده ای برای یک بخش، منعکس کننده جهت ها، اولویت ها و اهداف توسعه آن در سطوح مختلف از جمله استانی، ملی، منطقه ای و بین المللی.

پیش بینی: به کاربرد منصفانه و مداوم از قوانین و مقررات اشاره دارد. همچنین نیاز به شفافیت با یک فرآیند تصمیم گیری شفاف و باز دارد. این امر با اصل حکمرانی بانک جهانی مرتبط است که از نظر آماری در توضیح تفاوت در بهره وری کشاورزی بین کشورها بسیار معنی دار بوده است. عدم شفافیت - در معیارهای صدور مجوز - ریسکها و هزینه های معاملات برای کارآفرینان را افزایش می دهد. از طرف دیگر، اگر شرایط واضح و مشخص باشد، قابلیت پیش بینی افزایش می یابد (Hishamunda، Ridler and Martone، 2014). با پیش بینی پذیری، حقوق مالکیت شفاف می شود و دسترسی به وام را آسان می سازد زیرا آنها می توانند از وثیقه استفاده کنند. با این حال، پیش بینی نیز در جهت معکوس کار می کند - ملک نباید مشمول مصادره و مالیات دلبخواه باشد. زمینه سلب مالکیت زمین یا عدم تمدید مجوزها و مالیات باید شفاف باشد. این امر از تصمیمات خودسرانه که تحت تأثیر قرار دارد جلوگیری می کند.

تحقیق: یک کاربرد رسمی و منظم از یک رویکرد علمی برای بررسی یک مسئله به منظور کشف اطلاعات جدید یا گسترش و تأیید دانش موجود است. برای اهداف کنونی، رشته های بیولوژیکی، زیست محیطی، فنی، بازار، اقتصادی، اجتماعی و سایر رشته ها را نیز در بر می گیرد.

مجوز اجتماعی: پذیرش اجتماعی به عنوان مجوز اجتماعی شناخته می شود و به معنای میزان پذیرش آبروی پروری توسط جوامع همجوار و جامعه گستره است، بخشی جدایی ناپذیر از حکمرانی است و به یک عامل

پایداری مهم تبدیل خواهد شد و تعیین می کند که توسعه آبرزی پروری چگونه اتفاق می افتد. (Hishamunda, Poulain and Ridler, 2009, LynchWood and Williamson, 2007).

قانون نرم: ابزارهای حاکمیتی شبه قانونی، داوطلبانه، غیر الزام آور، جفت یا تکی مانند آئین نامه ماهیگیری مسئولانه، آئین نامه اجرایی، بهترین روش مدیریت، شیوه های خوب آبرزی پروری. قانون نرم به ابزارهای حقوقی غیر الزام آور اشاره دارد که اغلب با "قانون سخت" در تضاد است. اگرچه از نظر ماهیت غیر الزام آور است، لیکن تأثیر فوق العاده ای در تدوین قانون دارد. به طور کلی و بطور یقین، اقدامات داخلی و بین المللی بر اساس قطعنامه های هدایت کننده عملکرد تصویب می شوند. پس از آن، فرآیند سخت شدن تدریجی قانون می تواند رخ دهد. آئین نامه آئین نامه ماهیگیری مسئولانه نمونه ای از ابزار قانونی نرم است.

ذینفعان: یک مؤسسه، سازمان، گروه یا فردی که در فعالیت های ثروت آفرینی مشارکت داشته یا تحت تأثیر آن می باشد، کسی که ذینفع بالقوه، ریسک پذیر و یا به طور غیرمستقیم تحت تأثیر آن می باشد.

استراتژی: نقشه راه برای اجرای سیاستی که شامل اهداف و ابزارهای خاص برای پرداختن به موضوعاتی باشد که می تواند برای یک بخش مزیت نسبی باشد یا مانع توسعه آن شود.

تابعه: اصل این است که دولتهای محلی باید تصمیماتی بگیرند که بر صلاحیت آنها تأثیر گذار باشد، مگر آنکه عواقب احتمالی داشته باشد که به تصمیمات سطح بالاتری نیاز داشته باشد.

آبرزی پروری پایدار: توسعه پایدار عبارت است از مدیریت و حفاظت از پایگاه منابع طبیعی و جهت گیری تحولات فناوری و نهادی به گونه ای که بتواند از دستیابی و برآورده شدن مداوم نیازهای بشر برای نسل های حال و آینده اطمینان حاصل کند. چنین توسعه پایدار (در بخش های کشاورزی، جنگلداری و شیلات) که موجب صرفه جویی در منابع ژنتیکی زمین، آب، گیاهان و حیوانات می شود، از نظر زیست محیطی، فنی، اقتصادی با دوام و از نظر اجتماعی قابل قبول است (FAO, 1988).¹ کنفرانس آبرزی پروری در هزاره سوم اظهار داشت: بخش آبرزی پروری باید به پیشرفت خود در جهت تکمیل پتانسیل های خود ادامه دهد و سهم خاصی در دسترس بودن جهانی غذا، امنیت غذایی خانگی، رشد اقتصادی، تجارت و بهبود استانداردهای زندگی داشته باشد و این امر امکانپذیر است. آبرزی پروری باید به عنوان جزء لاینفک توسعه دنبال شود و به معیشت پایدار بخش های فقیر جامعه کمک کند، پیشرفت انسانی را ارتقا بخشد و بهزیستی اجتماعی را ارتقا بخشد. سیاست ها و مقررات مربوط به آبرزی پروری باید شیوه های کشاورزی و مدیریت عملی و اقتصادی را از طریق ارتقاء اقتصادی، مسئولیت پذیری در برابر محیط زیست و از نظر اجتماعی ترویج کند. (NACA / FAO, 2001) ارتقاء توسعه پایدار آبرزی پروری از طریق "محیط های فعال" به ویژه آنهایی که با هدف اطمینان بخشی به روند توسعه منابع انسانی و ظرفیت سازی هستند ایجاد و حفظ می شود. آئین نامه ماهیگیری مسئولانه FAO شامل اصول و مقررات در حمایت از توسعه پایدار آبرزی پروری است. این آئین نامه الزامات ویژه کشورهای در حال توسعه را به رسمیت می شناسد و ماده 5 آن به ویژه در زمینه های کمک های مالی و فنی، انتقال فناوری و آموزش و همکاری علمی به این نیازها می پردازد.

هزینه های تراکنش: در این زمینه، هزینه های تنظیم، نظارت و یا اجرای توافق نامه ها؛ هزینه های مربوط به تمام مبادلات موجود در یک اقتصاد در نظر گرفته می شود. ساختار مدیریت بر بزرگی هزینه های معاملات تأثیر می گذارد زیرا چگونگی هماهنگی کاربران، چگونگی تولید اطلاعات، نحوه تصمیم گیری و نحوه انجام نظارت و اجرا را تعیین می کند. این موضوع برای دولت و برای هر کسی که به خدمات دولتی دسترسی داشته باشد، هزینه بر است.

1. FAO Sustainable aquaculture development. www.fao.org/focuse/e/sustaq.htm. (visited 24 Desember 2013)

Abstract

Aquaculture governance is the set of processes by which a jurisdiction manages its resource with respect to aquaculture, how its stakeholders participate in making and implementing decisions affecting the sector, how government personnel are accountable to the aquaculture community and other stakeholders, and how the respect of the rule of law is applied and enforced.

Good governance of aquaculture is a necessary condition for the sector to fully realize its potential for growth. Good governance will also ensure the order and sustainability of this growth.

The present technical guidelines on “aquaculture governance and sector development” have been produced to support the implementation of Article 9 of the Code of Conduct for Responsible Fisheries on aquaculture development (effectiveness and efficiency, equity, accountability and predictability of the law), these technical guidelines include suggestions/recommendations for the aquaculture sector; its administration, its legal and regulatory framework, licence policies and non-state participation in decision-making and implementation.

The guidelines are to be interpreted and applied in their entirety in a manner consistent with national laws and regulations and, where applicable, international agreements. They are for use by government and non-government agencies responsible for aquaculture, and producer associations at the sub-national, national and regional levels.

The objective of these guidelines is to assist policy makers and other stakeholders in the establishment and implementation of good governance in aquaculture by producing a blueprint of practices that can be tailored to suit particular administrative, cultural and legal environments. Such good governance practices could be adapted to any jurisdiction wishing to enhance aquaculture sustainability.

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Ministry of Jihad – e – Agriculture

AGRICULTURAL RESEARCH, EDUCATION & EXTENSION ORGANIZATION

Iranian Fisheries Science Research Institute and Iranian Fisheries organization

Title: Aquaculture Development, Aquaculture governance and sector development

Author: Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)

Translators: Hossein Ali Abdolhay, Elham Karimi

Colaborator: D. Zargham

Publisher: *Iranian Fisheries Science Research Institute*

Date of publishing: 2021

All Right Reserved. No Part of this Publication May be Reproduced or Transmitted without indicating the Original Reference

MINISTRY OF JIHAD - E - AGRICULTURE
AGRICULTURAL RESEARCH, EDUCATION & EXTENSION ORGANIZATION
Iranian Fisheries Science Research Institute

Title:

Aquaculture Development
Aquaculture governance and sector development

By:

Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)

Translators:

Hossein Ali Abdolhay, Elham Karimi

Registration No.

2021.60356